

IN EN OM

het Humanistisch Verbond

MEDEDELINGEN VOOR DE LEDEN

NOTULEN

van het negende jaarlijkse congres,
gehouden te Arnhem op 23 en 24 April 1955

1. Opening.

Om 16.10 uur begint de algemeen voorzitter, dr. J. P. van Praag, zijn openingstoespraak met woorden van welkom tot alle aanwezigen.

„Onze jaarlijkse congressen hebben in de eerste plaats tot taak vorm te geven aan datgene wat in de voorafgaande periode geleidelijk onder ons is gegroeid. Zo zal dit congres zich vooral hebben bezig te houden met een andere – hopelijk betere – formulering van onze beginselen, niet met een andere opvatting van onze overtuiging.

Deze nuchtere, noodzakelijke en vruchtbare arbeid mag ons evenwel niet doen vergeten, dat onze activiteit zich afspeelt in een wereld, die zwanger gaat van benauwende dreigingen.

Onze aanpak temidden van de problemen van vandaag moet zijn: de krachten te wekken die de mens in staat stellen te doen wat hij weet dat hij behoort te doen. Bij onze vastberaden constructieve arbeid hebben wij geen behoefte aan opzienbarende uitspraken zomin als aan krasse taal in de geestelijke strijd met andersdenkenden. Juist de kracht van onze eigen overtuiging verleent ons het fiere zelfbewustzijn om de andersdenkende met begrip tegemoet te treden. Wij willen ernst maken met de eerbiediging die we de christen in zijn overtuiging verschuldigd zijn. Maar dat kan niet betekenen dat wij onze overtuiging offeren op het altaar van de christelijke zede, die eenmaal vereiste, dat heksen verbrand werden en die thans de gevoelens van hen, die crematie voorstaan, voorbij ziet. Laat men zorgen dit verdeelde volk niet te verscheuren; dat is een zaak die ver uitrijpt boven de kwestie van cremieren of begraven.

Thans, bij het begin van het tiende Verbondsjaar staan we niet aan een voorlopig eindpunt, maar pas aan het eigenlijke begin.

Dat geldt voor onze praktische bemoeienis met de medemens, dat geldt ook voor onze daadwerkelijke toewijding aan het sociale en culturele leven van stad en platteland.

Het gaat nu in wezen om geen andere dingen dan negen jaar geleden, toen we ons verbonden om in alle oprechtheid en toewijding onze verantwoordelijkheid te aanvaarden voor de verwerkelijking der menselijke waardigheid.

Dit tiende Verbondsjaar vraagt van ons allen te tonen, wat ons humanisme ons waard is. In dit jaar geldt voor ons allen: Tien jaar Humanistisch Verbond, tienvoudige toewijding.”

2. Mededelingen, geloofsbriefjes, notulen.

Bericht van verhindering is ontvangen van de H.B.-leden dr. J. C. Brandt Corstius (voor Zaterdag) en mr. H. B. J. Waslander.

De geloofsbriefjes van 145 afgevaardigden, vertegenwoordigend 64 gemeenschappen met een totaal stemmental van 201, worden goedgekeurd.

Aanwezig zijn vertegenwoordigers van Humanitas, het Humanistisch Thuisfront, de H.J.G., de S.V.H.G., het Humanistisch Centrum „Mens en Wereld”, Socrates, de Dageraad, de V.P.R.O. Verhinderd bleken de vertegenwoordigers van A.J.C. en V.A.R.A. Het congres 1956 is bepaald op 21 en 22 April, voor de herdenking van het 10-jarig bestaan dient 18 en 19 Februari 1956 te worden gereserveerd.

De notulen van het congres 1954 worden zonder wijziging goedgekeurd.

Bijleveld, algemeen secretaris, optredend als waarnemend voorzitter stelt aan de orde:

3. Jaarverslag.

Alberda (Nijmegen) vraagt naar specificatie van de ledenafvoer; hij acht herziening van de abonnementsregeling voor „Mens en Wereld” wenselijk en wekt op tot wekelijkse contributie-inning.

Huygens (Rotterdam) kan het waarderen als Mens en Wereld, waarin de humor te weinig aan bod komt, naar alle kanten opstoppers uideelt. De behandeling van de beginselverklaring is een mislukking, gezien de belangstelling op de studiedagen en de verkregen resultaten.

Het ledenverloop wijst op de noodzaak van een uitbreidingsactie. Wij zullen het moeten vinden in het grote aantal, niet in een voortdurend beroep op grotere offervaardigheid. Waaronder bedankt Schut als H.B.-lid?

De exploitatie-resultaten van de Ark blijven verontrustend. De crematie-wetgeving ware ronduit verwerpelijk te noemen.

Ploug (Amsterdam) betreurt het, dat niet in meer waarderende zin over de N.V.S.H. is gesproken, maar is volstaan met de ontkenning van enig organisatorisch verband. Hij dringt aan op spoedige verschijning van het rapport inzake seksuele vraagstukken.

Schuur (Utrecht) vraagt, welke contacten eventueel worden onderhouden met Dageraad en Vrije Gemeente.

Bijleveld (Amsterdam) wenst een toelichting op hetgeen onder Practisch Humanisme wordt gezegd omtrent bejaardenzorg.

Activiteit voor Huwelijksbemiddeling kan z.i. slechts worden ontplooid nadat het congres is gehoord.

Schut (H.B.-lid) zegt, dat het Verbond gedurende negen jaren veel goeds tot stand bracht. Hij ziet echter grote bezwaren bij de candidaatstelling voor het H.B., waarbij de gemeen-

schappen te weinig initiatief ontplooiën. Daardoor dreigt verstarring. In het H.B. hebben te weinig vrouwen en arbeiders zitting. Ook de natuurwetenschappelijke richting is onvoldoende vertegenwoordigd. Voorts constateert hij toenemend conformisme. Het humanisme is een reactie op alle dogmata, ook de politieke, en dient pal te staan voor geestelijke vrijheid. Minder ontwikkelde gebieden krijgen te weinig aandacht.

Het waren steeds de ketters, die de wereld vooruit brachten.

Van Praag (voorzitter H.B.) heeft – wat de crematiewetgeving betreft – de indruk, dat in onze kring de discriminatie onder de huidige regeling wordt onderschat. In ieder geval wordt ook onder humanisten over het wetsontwerp verschillend gedacht. Misschien had het H.B. de thans gebleken moeilijkheden eerder moeten herkennen. In de bestaande situatie was een adres, zoals verzonden werd, het enig mogelijke.

Tegenover onware beweringen omtrent een relatie met de N.V.S.H. dienden de feiten te worden gesteld. Uitspraken omtrent seksuele vragen zullen wij, zoals met ieder belangrijk probleem, eerst kunnen doen na gedegen studie, waarvoor een commissie werd ingesteld.

Wij kunnen nu eenmaal niet alle vraagstukken tegelijk aanpakken. Tussen de hoofdbesturen van Dageraad, Vrije Gemeente en Verbond, vond een oriënterende bespreking plaats.

Op een vorig congres is aangedrongen op bestudering van het bejaarden-probleem, die thans op bescheidener schaal gaat gebeuren.

Tal van initiatieven zouden onuitgevoerd blijven, wanneer eerst het congres zich zou moeten uitspreken. Dit geldt ook voor de huwelijksbemiddeling.

Aan Schuts aftreden liggen geen principiële verschillen ten grondslag, maar afwijkende organisatorische opvattingen.

Een zo veelzijdig mogelijke samenstelling van het H.B. is ieders wens. Het probleem is echter geschikte kandidaten te vinden.

Het humanisme is fundamenteel non-conformistisch. Tal van uitspraken werden reeds gedaan. We kunnen niet meer dan onze mankracht toelaat. Durf blijkt niet uit krasse taal. Er is een omgekeerde evenredigheid tussen zelfbewust doen en zijn. Als wij voorzichtig oordelen, is het niet uit bangheid, maar door kennis en begrip van andermans opvattingen. Wij moeten opvoeden tot die fierheid, die geen schijn van node heeft. Laat men de strijdpositie van het Verbond niet onderschatten.

Coenders (org. secr. H.B.) zegt, dat de wijze waarop de statutenwijziging werd voorbereid, een groot aantal leden tot diepgaande bezinning op onze beginselen bracht. Daardoor alleen reeds is van een mislukking geen sprake.

De redenen van bedanken kunnen slechts ten dele worden aangegeven. Het aantal afvoeringen daalt belangrijk. Echter ook de toetredingen nemen af. Er is alle aanleiding voor een uitbreidingsactie. Het is onze taak duidelijk te maken, dat je geen humanist op een koopje kunt zijn.

Koppenberg (penningmeester H.B.) wijst op het aantal abonnés op Mens en Wereld, dat de verwachting ver overtreft. Voor een andere regeling is voorlopig geen aanleiding. In plaats van minder, zullen wij steeds meer beroep op de offervaardigheid moeten doen. Ook al is de exploitatie van „De Ark” niet zonder zorgen, wij hebben er veel goodwill mee verkregen.

Bonger (redacteur) zegt, dat Mens en Wereld evenals het Verbond in de eerste plaats een ernstige zaak is. Naar verlevendiging van de inhoud wordt gestreefd. Het blad wordt meer en beter gelezen dan vroeger. Verdere verbetering is ook afhankelijk van toeneming van het aantal abonnementen en daaraan kan ieder lid werken.

Om 18.45 uur wordt de vergadering geschorst.

Na heropening om 19.45 uur is het woord aan De Vries (Deventer) die zich onbevredigd toont over de verklaring van Schuts aftreden.

Schut (H.B.-lid) had ook geen verklaring willen afleggen. Er zijn wel principiële verschillen o.m. wat betreft de achtergebleven gebieden. Op dit punt zal hij lastig blijven.

Ploeg (A'dam) meent, dat voor uitspraken niet gewacht hoeft te worden tot meningsvorming in het Verbond is voltooid.

Huygens (R'dam) wil, dat bij beroep op offers realiteit in het oog wordt gehouden.

Van Praag (voorzitter H.B.) zegt, dat we onze eigen overtuiging onderschatten indien we niet steeds weer opnieuw bereid zijn offervaardigheid te stimuleren, aangenomen, dat al over offers gesproken kan worden. T.a.v. principiële zaken wil het H.B. geen tactiek van verrassingen toepassen. Het lag in de bedoeling Schuts heengaan uit het H.B. niet nader te bespreken. Nu daarop echter uit het congres wordt aangedrongen, moet gezegd worden, dat – al is er verschil van inzicht – principiële tegenstellingen daarvan niet de achtergrond vormen. De moeilijkheid is ontstaan toen Schut na beëindiging van het H.B. aandeel in de behandelingsprocedure van de beginselverklaring nog met nieuwe punten kwam. Het H.B. verschild met Schut van mening over de mate, waarin een H.B.-lid zich aan een eenmaal genomen en reeds gepubliceerd besluit, kan onttrekken.

Nadat Schut en Van Praag, ieder nog een enkele opmerking hebben gemaakt, wordt het jaarverslag z.h.s. goedgekeurd, hetgeen tevens strekt tot decharge van het H.B. voor het algemeen beleid.

3 b, c, d, e, f, g. *Financieel verslag c.a.*

Vonk (Rotterdam) geeft o.m. een soepeler afschrijving in overweging.

Swierstra (Vlaardingen) acht voor „De Ark” hogere pensioenprijzen gewenst en vraagt of incidentele huur van een vacatiehuis niet voordeliger is.

Koppenberg (penningmeester H.B.) zegt, dat de financiële situatie inderdaad niet rooskleurig is, maar geeft er de voorkeur aan dit onverbloemd voor te stellen. Huren in seizoen tijd is onmogelijk. Met een verdere verhoging van pensioenprijzen zullen we zeer voorzichtig moeten zijn.

De financiële stukken worden daarop bij acclamatie goedgekeurd.

4. *Wijziging beginselverklaring.*

Van Praag (voorzitter H.B.) stelt namens het H.B. voor de amendementen, die niet door tenminste 15 afgevaardigden worden gesteund, van de agenda af te voeren. Dit voorstel wordt met de stemmen van 5 afgevaardigden tegen, aanvaard.

Bij de hierna volgende stemmingen bij handopsteken verwerven 23 van de 70 voorstellen en amendementen de vereiste steun.

Om 22.- uur volgt schorsing.

Zondagochtend om 10.05 wordt het congres heropend. Na een korte inleiding door Van Praag (H.B.) komen de gehandhaafde amendementen aan de orde.

Beginselverklaring Aanhef.

Rijkee (Rotterdam) prefereert, als wijziging onvermijdelijk is, „zonder uit te gaan van persoonlijke godheid.”

Jacobs (Terschelling) ziet „pogen” graag door „streven” vervangen en acht „kenmerken” zwak. Beter: „gegrond zijn.”

Metzlar (Drachten) heeft o.m. grote bezwaren tegen het woord „levensovertuiging”, dat eerst de laatste tijd te voorschijn is gekomen en geen enkele inhoud heeft. Verg. „doodsovertuiging.”

Ruitenbergh (Amersfoort) en Hartman (H.J.G.) wijzen op het dubbelzinnig karakter van de term „openbaring”.

Mazure (Den Haag) zegt, dat de vroegere onderscheiding (pers. godheid) duidelijker was

en dat „openbaring” in ieder geval een nadere aanduiding behoeft.

Warburg (Groningen) meent, dat we thans een negatieve aanduiding kunnen missen. Gebruik van theologische termen ligt niet op onze weg.

Alberda (Nijmegen) vraagt meer positieve omschrijvingen.

Sluis (Beverwijk) zegt, dat Beverwijk in zijn amendement „bijzondere” handhaaft.

Na beantwoording door Van Praag (H.B.), waarbij deze o.m. opmerkt, dat de grens met de godsdienst niet anders dan met theologische termen kan worden aangegeven, volgt stemming.

De amendementen o (Drachten), 2a (Maastricht) en 5a (Amersfoort) worden bij handopsteken verworpen.

Amendement 7 (Groningen, Leiden) wordt verworpen met 47 stemmen vóór en 142 tegen en amendement 9 (Apeldoorn, Rotterdam) met 89 stemmen vóór en 102 tegen.

Den Haag trekt amendement 10 in t.g.v. 13 (Beverwijk), (voor „openbaring” invoegen „bijzondere”, dat met 100 stemmen vóór en 89 tegen wordt aangenomen.

Beginselverklaring. Punt 1.

Colpa (Assen), vindt de oude formulering (mens: drager van) meer bevredigend dan de voorgestelde.

Mazure (Den Haag) meent, dat een omwisseling van de punten 1 en 2 tot een logischer volgorde leidt.

Nadat vanwege de gemeenschap Leiden is gepleit voor vervanging van „wezenlijk” door „kenmerkend” en door Van Praag (H.B.), is geantwoord, wordt gestemd.

De amendementen 2 (Assen), 8 (Leiden) en 9 (Den Haag, Leiden) worden bij handopsteken verworpen.

Amendement 6 (Bussum, Den Haag) („waardebeseft”, i.p.v. „waardenbeseft”) wordt door H.B. overgenomen en z.h.s. aanvaard.

Beginselverklaring. Punt 3.

Het woord wordt gevoerd door Schaake (Amsterdam) en Van Praag (H.B.).

De stemming leidt tot verworping bij handopsteken van de amendementen 1a (Eindhoven, Maastricht) en 4 (Amsterdam).

Aangenomen wordt z.h.s. het amendement 2 Den Haag („waarde” i.p.v. „waardigheid”).

Beginselverklaring. Punt 4.

Colpa (Assen) ziet in natuurlijke verbanden tweeërlei betekenis, wijst erop, dat maatschappelijke verbanden reeds eerder worden erkend en vindt de erkenning van kosmische verband in de oude beginselverklaring juist geformuleerd.

Huygens (Rotterdam) betwijfelt of iemand zich van kosmische verbanden bewust is. Ook religieus-humanisten hebben aan de term „kosmische” geen behoefte. Overigens is het woord „verbanden” wel bijzonder ongelukkig gekozen.

Hartman (H.J.G.) meent, dat kosmische verbanden niet als grondslag kunnen gelden.

Van Praag (H.B.) betoogt, dat de nieuwe formulering de bezwaren van de oude opheft. Verband – objectiever dan verbondenheid – valt niet te ontkennen.

De amendementen 1 (Assen) en 6 (Rotterdam) worden bij handopsteken verworpen.

Arnhem trekt amendement 2 in, uitgezonderd de wijziging van „is zich bewust” in „erkent”, die door het congres z.h.s. wordt aanvaard.

Het congres wordt om 12.30 uur geschorst en om 14.30 uur heropend.

Beginselverklaring. Punt 5.

Postma (Hilversum) pleit voor vermelding van verdraagzaamheid.

Roos (Arnhem) acht een uitdrukkelijke omschrijving van de onverbreekelijke samenhang tussen vrijheid en gerechtigheid te verkiezen boven een simpel accent.

Na opmerkingen van Rooke (Winterswijk) en Van Praag (H.B.) worden de amendementen 3 (Wageningen) en 5a (Hilversum) z.h.s. verworpen. De stemming over amendement 5 (Arnhem, Amsterdam) leidt eveneens tot verworping (53 voor, 95 tegen, 42 blanco).

Beginselverklaring. Slotzin.

Den Haag trekt amendement 2 in.

Doel. Punt 3.

Na enige discussie, ingeleid door Sluis (Beverwijk) en Roos (Arnhem) blijkt bij handopsteken een overgrote meerderheid, de volgende redactie te aanvaarden.

„Het streeft ernaar een geestelijk centrum te vormen voor hen die niet godsdienstig zijn.”

5. *Statutenwijziging.*

Alberda (Nijmegen) meent, dat het huish. reglement zal moeten worden aangepast bij de statutenwijziging die 2-jaarlijkse congressen mogelijk maakt.

Mazure (Den Haag) vestigt er de aandacht op, dat ons nu nog de keuze openstaat tussen de oude beginselverklaring en de geamendeerde nieuwe, die z.i. slechts moet worden geprefereerd, wanneer hij een duidelijke verbetering betekent. Dit moet ernstig worden betwijfeld. De nieuwe is onmiskenbaar strakker van opzet, maar daardoor weegt elke minder gelukkige uitdrukking zwaarder. Wie zal voorts de in punt 4 erkende verbanden willen ontkennen?

Van Praag (H.B.) zegt, dat het H.B. voorlopig van de mogelijkheid tot 2-jaarlijkse congressen geen gebruik wil maken. Al is de bestaande beginselomschrijving velen vertrouwd, het H.B. acht de nieuwe formulering sterker en overtuigender en adviseert dan ook aanvaarding.

Artikel 1 (naam, zetel en duur) wordt z.h.s. aangenomen.

Artikel 2 (Beginsel, uiteraard na eerder aanvaarde amendering) en Art. 3 (Doel) geeft Mazure (Den Haag) aanleiding voor te stellen eerst te stemmen over de vraag of de nieuwe beginselverklaring de voorkeur verdient. Mocht een eenvoudige meerderheid blijken, dan adviseert Den Haag de statutenwijziging bij acclamatie te aanvaarden, zodat de voor statutenwijziging geldende eis van tenminste twee derde der stemmen geen rol hoeft te spelen. Uit het congres komen bezwaren tegen dit voorstel, zodat overgegaan wordt tot stemming over deze statutenwijziging, waarbij 174 stemmen vóór en 19 tegen worden uitgebracht.

De artikelen 4, 5, 8 en 12 worden bij acclamatie aanvaard. De statutenwijziging wordt vervolgens in zijn geheel goedgekeurd.

Van Praag (H.B.): Geen enkele beginselverklaring kan ooit ieder volledig bevredigen. De grote meerderheid ziet in deze verandering een verbetering. Hij hoopt dat hetzelfde humanisme van deze negen jaren ook in de nieuwe vorm ons zal stimuleren tot daden, die ons onttrekken aan de dagelijkse sleur.

6. *Overige voorstellen.*

Het voorstel-Amsterdam, toegelicht door mevrouw Terpstra, inhoudend een verzoek tot publicatie van een humanistisch manifest wordt bij acclamatie aanvaard.

7. *Begroting 1955.*

Deze wordt met algemene stemmen goedgekeurd.

8. *Verkiezing hoofdbestuur en financiële commissie.*

Nadat het aantal kandidaten z.h.s. is bepaald op 21, wordt het hoofdbestuur bij enkele candidaatstelling als volgt verkozen:

Dr. J. P. van Praag, voorzitter; Dr. J. C. Brandt Corstius, ondervoorzitter; B. J. Max, alg. secretaris; W. Coenders, org. secretaris; W. C. Koppenberg, penningmeester; Dr. H. Bongers, redacteur; J. Bijleveld; Mevrouw A. J. Groen-

man-Deinum; Prof. Dr. T. T. ten Have; Mevrouw D. Heroma-Meilink; Joh. Jansen; Dr. E. Nordlohne; Mevrouw H. A. Polak-Schwarz; Dr. H. J. Roethof; E. Schabracq; Dr. B. W. Schaper; Prof. Dr. G. Stuiveling; Dr. G. Stellinga; Mevrouw A. Treurniet-Wiersma; Prof. Dr. L. van der Wal; Mr. H. B. J. Waslander, leden.

Van Praag spreekt woorden van dank tot de scheidende H.B.-leden Redeker, In 't Veld, Stempels en in het bijzonder tot Schut, wiens liefde voor de gemeenschappelijke zaak en de lijdende mens boven iedere twijfel verheven is en van wiens kwaliteiten we graag gebruik zullen blijven maken. Waslander en Bijleveld blijven in het H.B., maar treden terug uit het D.B., waarin zij een actief aandeel in de samenwerking leverden.

Van harte welkom zijn de nieuw-benoemde leden Roethof, Max, Nordlohne, Schaper en mevrouw Treurniet. Wij zijn Brandt Corstius dankbaar voor zijn bereidheid Waslander op te volgen.

Schut zegt, dat ook al is een onweer onaan- genaam, je later blij bent als het achter de rug is. Tot mijn oude vriend Van Praag zeg ik niet anders dan: samen.

Bijleveld dankt de blijvende D.B.-leden, in het bijzonder de voorzitter.

Tot leden van de financiële commissie worden bij acclamatie gekozen: J. van den Ban, Th. W. Polet en A. Schuur.

9. Rondvraag.

De in de beschrijvingsbrief voorkomende vragen worden volgens prae-advies afgedaan.

Nadat nog enkele vragen zijn beantwoord, wordt dank gebracht aan de Arnhemse congrescommissie voor haar goede zorgen.

Stuiveling (H.B.) zegt, dat het Verbond méér dan 10.000 leden moet kunnen bereiken. Er leeft onder alle lagen een sterke humanistische traditie.

Het tiende levensjaar van het Verbond zal méér dan routine-bezigheden vragen. Een impo- nerende uitbreiding van het ledental en een krachtige versterking van onze financiële positie hebben wij nodig om te komen tot een viering in feestelijke ernst van het 10-jarig bestaan.

Wij zullen geen kleinigheden vragen, maar het humanisme is dan ook geen kleinigheid.

10. Van Praag (voorz. H.B.) stelt vast, dat dit congres werd gekenmerkt door hoog- staande discussies, die niet onder een overvloed van stemmingen werden bedolven.

Laten wij het humanisme steeds weer als nieuw beleven en verwerklijken. Laten voor ons gelden de woorden van Greshof:

„In duizend ééngeworden harten
Die dood en nood zingende tarten,
is een gelijke hoop ontwaakt:
De liefde heeft hen aangeraakt.”

Te omstreeks 17 uur wordt het congres ge- sloten.

ERASMUS

Spel van het Humanisme

door Prof. Dr. Garmt Stuiveling

In dit toneelstuk heeft Garmt Stuiveling de innerlijke ontwikkeling van deze grote Nederlander uitgebeeld

154 pag. Prijs geb. f 7,90

Uitgave van Querido, Amsterdam.

Verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van het Humanistisch Verbond, Bleyenburgerstraat 1, Utrecht, Postgiro 304960.

De zevenster in Assen

Op 22 Mei j.l. hield de gemeenschap As- sen met ± 100 volwassenen en kinderen haar familiedag op het mooie terrein van het kampeercentrum Witter-Zomer. Het was hierbij niet zo, dat de volwassenen de kinderen hadden meegenomen om hen in hún samenzijn te betrekken, maar hier had een samentreffen plaats van twee gelijkwaardige afdelingen van de gemeenschap, beiden hun winterse activitei- ten uitleidend naar recreatie in de natuur.

Terwijl de volwassenen genoten van een boei- ende inleiding over „Modern tekenonderwijs en de Kunst”, vermaakte de jeugdclub „de Zeven- ster” zich met sport en spel. Na een genoeg- lijke broodmaaltijd waren het alle leden van de jeugdclub, die iets bijdroegen om zichzelf en de ouderen een paar kostelijke uren te bezorgen met hun toneelspel en improvisaties.

Hoe is deze bloeiende jeugdclub ontstaan, wat bedoelt zij te geven en hoe werkt zij?

Nu, vijf jaar geleden, bleek bij verschillende ouders van de toen nog maar 30 leden tellende gemeenschap de wens te bestaan, iets voor hun kinderen te organiseren, wat min of meer de Zondagsschool zou kunnen vervangen, omdat zij hun kinderen daar met gemengde gevoelens, met andere kinderen heen zagen gaan.

Een kleine commissie onderzocht de wense- lijkheden van een dergelijke club en een moge- lijke werkwijze daarvoor. Bij de beoordeling van de wenselijkheid kwam vooral het punt naar voren of door een speciale H.V. kinder- club in 't leven te roepen, een juist niet ge- wenste hokjesgeest bij de kinderen zou worden bevorderd. Nu is iets niet doen meestal negatief en verder bleek, dat het vóór of tégen afhan- kelijk te stellen was van datgene wat met de kinderen gedaan zou worden. Doorslaggevend was tenslotte het feit, dat verscheidene verzoeken in deze richting het besef brachten, dat van de jonge gemeenschap een bijdrage in de ont- plooiing van de kinderen verwacht werd.

Bij het opstellen van een programma van de activiteiten die op de club ten uitvoer gebracht zouden moeten worden kwam voorop te staan, dat het werk een vrije ontplooiing van de kin- deren zou moeten bevorderen, dus zo, dat zij, zonder enige leerstelligheid te ontmoeten, toch iets van betekenis voor hun verder leven zou- den kunnen meekrijgen.

1. Het ontwikkelen van de liefde voor de natuur, het wonder van het leven, gecombineerd met een sportief element werd gevonden in het buitenwerk, waarbij onder leiding naar buiten zou worden gegaan en al wandelend over plan- ten en dieren verteld zou worden, terwijl een of ander spel evenwicht zou brengen tussen dit geestelijk bezig zijn en lichamelijke ontplooiing.

2. Uiteraard diende ook het denken en het gevoelsleven van de kinderen de nodige aan- dacht te hebben, waarbij zij met de „waarden” van het leven, zij het nog vaak onbewust, in aanraking zouden kunnen komen. Hiertoe leek het vertellen van een goed boek of verhaal, waarin allerlei goede en slechte menselijke uitingen tot uitdrukking komen, de beste op- lossing.

3. Naast geestelijke ontplooiing zou zeker de handvaardigheidsontwikkeling niet mogen ont- breken. Daarom werd ook knutselen als moge- lijkheden tot ontplooiing van het scheppend element in het kind, aan het programma toe- gevoegd.

4. Maar ook aan het zich uiten en vooral het zich durven uiten moest aandacht worden besteed. Hoeveel volwassenen zijn in dit opzicht niet geremd door veronachtzaming van dit punt in de jeugd. Toneelspel, voordrachten, zang en dans zouden hiervoor de geschikte mogelijk-

heden bieden. Besloten werd deze club voor de lagere schoolleeftijd te bestemmen, dus van 6 tot ± 12 jaar.

Teneinde overbelasting van de leiders te voor- komen en bovendien deze activiteit, zoveel mogelijk in de leden van de gemeenschap te verankeren, werd besloten voor de leiding van ieder programmaonderdeel één of twee men- sen aan te trekken. Hierdoor zou iedere mede- werker slechts een beperkt aantal Zondagoch- tenden met het clubwerk bezet zijn en tevens zou de leiding bij uitvallen van een enkele medewerker minder kwetsbaar zijn. Wel werd één van de medewerkers met de algemene lei- ding belast. De bijeenkomsten zouden 1½ uur duren en 10 cent per kind per keer kosten.

Nadat de nodige leiding gevonden was en een oproep tot leden en belangstellenden ge- richt was, startte de club met een 12-tal kinde- ren. Dit aantal is successievelijk gegroeid tot 30 à 40 (niet alleen kinderen van leden).

De club werd de „Zevenster” genoemd als uiting van verbondenheid met een groter ge- heel: het is toch immers de naam van een ster- renbeeld en tevens van een plantje met witte bloemetjes met zeven bloemblaadjes, dat alleen nog als grote zeldzaamheid in Drenthe voor- komt en dat nog uit de IJstijd stamt, toen de mens uit de levensstroom opdook. Zevenster, hemel en aarde, heden en verleden, ruimte en tijd; voor de kinderen 7 sterren; 7 witte bloemblaadjes; 7 verworven deugden op ieder blaadje één. Toen de club groter werd en tevens het leeftijdsverschil van 6-12 jaar be- zwaren bleek te hebben, werd een splitsing in 2 groepen, van 6-9 en 9-12 jaar, gemaakt. Deze groepen kunnen ieder als een gesloten één- heid worden beschouwd, al maken individuele verschillen in rijpheid uitzonderingen wenselijk, die met de ouders of kinderen zelf geregeld worden. Behalve het normale clubwerk, iedere Zondag van September tot Juni, behalve de vacaties, werden paddestoelen-tentoonstellin- gen gehouden en werd medewerking verleend aan een Asserse Jeugdbazar ten bate van de ramp 1953.

Steeds krachtiger neemt de „Zevenster” actief deel aan de familiedagen. De laatste tijd treden improvisaties sterk op de voorgrond; de eenvoud en het natuurlijke heeft de waardering van jong en oud.

Kinderen, ouder dan 12 jaar voelen zich meestal niet meer thuis in dit clubverband; zij worden door het gebodene niet voldoende meer geboid.

Maar uittreden uit een jarenlang gewaar- deerde club gaf voor velen een leegte en dit deed bij jong en oud de wens ontstaan voor een vervolgclub voor de leeftijd 12-16 jaar. Sinds Februari j.l. is het gelukt voor een dergelijke club een algemeen leider en wat medewerkers te vinden en bestaat tevens de hoop op aan- trekken van een ruimere kring medewerkers.

Gestart werd met 15 jongens en meisjes, die trouw iedere Zondag opkomen; de contributie bedraagt 15 cent per keer; de grote moeilik- heid is nog steeds een geschikte localiteit te vinden.

De doelstelling voor deze groep is er op gericht deze jonge mensen te leren, nu onder een zekere leiding, later zelfstandig of leiding- gevend hun vrije tijd naar belangstelling en aanleg zinvol en steeds meer bewust te besteden; hen bewust te maken van de mogelijk- heden in zichzelf en van die in mens en we- relt om hen heen, zodat hun leven rijker en volwaardiger geleefd kan worden. Als proef-

FAMILIEKAMPEN

In het eerste en het derde familiecamp in de Ark te Nunspeet zijn enkele kamers vrijgekomen wegens afzegging.

Men vrage inlichtingen aan de Ark.

De prijzen zijn: volwassenen f 43,50 per week; kinderen van 7-14 jaar f 35,— per week; van 1-7 jaar f 23,50 per week; onder 1 jaar gratis.

Uitvoeriger inlichtingen vindt men in de vorige nummers van „In en Om”.

programma was reeds aan de orde: luisteren naar muziek, een gesprek over Nw. Guinea, bekijken van photo's, voordracht en toneel, hersengymnastiek (hieronder worden allerlei puzzles, aandacht- en reactiespelletjes begrepen).

Verschillende andere gespreksonderwerpen staan voor deze winter op het programma, evenals knutselen, aandacht voor de natuur, literatuur enz.

Waar enigszins mogelijk treedt de leiding op de achtergrond en wordt de jongelui de mogelijkheid gegeven zelf naar voren te treden. Reeds werd vrij-uit vragen, kritiek, uiten van voor- en afkeer e.d. bereikt; met zelf musiceren en zelfstandig een hersengymnastiek programma in elkaar zetten, werd een bescheiden begin gemaakt.

Deze club C van de „Zevenster” staat nog volkomen aan het begin van haar ontwikkeling; verdieping en verbreding zijn wenselijk en ook mogelijk. De richting waarin gewerkt zal worden, zal mede bepaald worden door de jongelui zelf.

Tenslotte bestaat er sinds 3 jaar voor jongelui van de leeftijd van de hoogste klassen van de middelbare school gelegenheid cursussen te volgen over: „Vragen van levens- en wereldbeschouwing”. Geregeld worden deze cursussen door ruim 25 deelnemers in twee groepen gevolgd, die de gehele cursus van October tot April trouw komen. Het doel is de cursisten in aanraking te brengen met verschillende levens- en wereldbeschouwingen op ondogmatische wijze. De behandeling is informatief. Ieder heeft volkomen vrijheid van spreken, mits de toon juist is. Het stellen van vragen wordt aangemoedigd en geeft vaak aanleiding tot uitweidingen in allerlei richtingen.

Het ligt niet in de bedoeling een encyclopedische kennis omtrent filosofie en godsdienstgeschiedenis te verschaffen, maar door 't geven van met zorg uitgezochte stukken en combinatie van verschillende onderdelen openheid ten aanzien van andere denkwijzen te ontwikkelen en bouwstenen aan te dragen voor het vormen van een eigen levensvisie.

Tevens ligt het in de bedoeling de jongelui bewust te maken van het feit, dat de verschillende godsdiensten voor de aanhangers een zaak van heilige ernst is, wat aan de andere kant in genen dele betekent, dat men hun voorstellingen moet aanvaarden of dat deze boven kritiek verheven zouden zijn. Hun verder deze verschijnselen te leren zien als uitingen van vaak (niet altijd) verheven menselijk cultuurleven.

De wijze van behandeling is in deze van meer belang voor de Humanistische vorming dan de vraag, welke onderwerpen behandeld worden, belangrijker ook dan het alleen maar uitgebreid behandelen van het Humanisme.

Dit was in het kort hetgeen in Assen aan jeugdvorming gedaan wordt. Zo de „Zevenster” ook in andere provincies tot leven zou komen of cursussen gevormd zouden worden in bovengenoemde geest, dan kunnen te allen tijde inlichtingen ingewonnen worden bij de Gemeenschap Assen.

A. G.-D.

BEGINSEL EN DOEL

van het

Humanistisch Verbond

vastgesteld op het Congres te Arnhem,
23 en 24 April 1955

Beginsel

De humanistische levensovertuiging wordt gekenmerkt door het pogen om leven en wereld te verstaan met een beroep op menselijke vermogens en zonder uit te gaan van bijzondere openbaring. Bij alle schakering die binnen deze overtuiging mogelijk is, worden daarbij de volgende grondslagen erkend:

1. Het humanisme acht een waardebesef dat niet naar willekeur kan worden gewijzigd, wezenlijk voor de mens.
2. Het humanisme eist de voortdurende bereidheid zich in denken en doen redelijk te verantwoorden.
3. Het humanisme eerbiedigt de mens als enkeling en als lid van de samenleving in zijn menselijke waarde.
4. Het humanisme erkent dat de mens deel heeft aan natuurlijke, maatschappelijke en kosmische verbanden.
5. Het humanisme stelt vrijheid en gerechtigheid als eis voor het persoonlijk en maatschappelijk leven.

Het humanisme vraagt om beleving en verwezenlijking van zijn beginselen in de praktijk van het leven.

Doel

1. Het Humanistisch Verbond wil allen verenigen, die het bovenomschreven humanisme aanvaarden.
2. Het beoogt de verdieping, verbreding en verdediging van de humanistische levensovertuiging.
3. Het streeft er naar een geestelijk centrum te vormen voor hen die niet godsdienstig zijn.

Humanisme en Religie

een serie opstellen van

J. P. van Praag, D. H. Prins,

P. Schut, G. H. Streurman,

H. Redeker en Kwee Swan Liat.

Ingenaaid f 1.90

Bestellingen op post-giro 304960

t.n.v. Humanistisch Verbond,

Bleyenburgerstraat 1, Utrecht

of bij de plaatselijke gemeen-

schappen

Werkzaamheden

van het Hoofdbestuur

In de eerste na het Congres 1955 gehouden vergadering hield het Hoofdbestuur zich o.a. bezig met de voorbereidingen voor het tweede lustrum van het Verbond, met de voorbereidingen voor de Europese conferentie van de International Humanist and Ethical Union in Augustus a.s., met de mogelijkheden voor uitbreiding van de geestelijke verzorging van gewetensbezwaarden terzake van de militaire dienstplicht, en met de problemen rond de humanistische radio-uitzendingen.

Voorts vond een korte gedachtenwisseling plaats terzake van de in „Mens en Wereld” gevoerde discussie over de radiolezingen voor de B.B.C. van Mrs. Margaret Knight, waarbij bleek, dat over de houding van de humanisten ten opzichte van de godsdienst een nadere uitvoerige en diepgaande gedachtenwisseling zeer wenselijk is.

ZOMERPROGRAMMA 1955

Het Tentenkamp ondervond te weinig belangstelling, het gaat dus niet door.

De Kinderkampen in het kamphuis „De Korenbloem” te Elspeet, voor kinderen van 7 t/m 13 jaar.

Van 30 Juli-6 Aug. heeft het echtpaar J. Wegelaar de leiding, van 6-13 Aug. het echtpaar C. Polderman. Heerlijke, afwisselende dagen, goed verzorgd, onder ervaren leiding. De prijs bedraagt f 32,50 en f 4,— verplicht zakgeld (o.a. voor een bustocht).

Aan deelnemers en belangstellenden wordt het maandbericht „De Korenbloem” gratis toegezonden; wie reeds f 1,— voor deze krant heeft overgemaakt kan terugbetaling verlangen.

Voor alle bovengenoemde kampen dient f 10,— p.p. p.w. vooruit gestort te worden. Inlichtingen en aanmeldingen bij de Ark, Nunspeet.

SVGH-kampen voor middelbare scholieren, onder auspiciën van het H.V. Een tentenkamp van 20-27 Juli in Varse (Twente) en een trek-kamp (ook met tenten), eveneens van 20-27 Juli. Over dit laatste kamp wordt alleen de ouders een reisschema toegezonden. Prijs voor de beide kampen f 26,50 p.p.

Inlichtingen bij Mej. M. Balvers, Goethelaan 27, Utrecht.

Het HJG-kamp wordt gehouden bij Coe (Luik, België) van 30 Juli-6 Augustus. De prijs bedraagt f 30,—, excl. reis, die evt. gemeenschappelijk gemaakt wordt. Inlichtingen bij Coen Brink, Paralleleweg 80, Koog a. d. Zaan.

Bijeenkomst voor Bejaarden op „de Ark”.

Hiervan staat reeds vast, dat het echtpaar Dijkstra uit Beetsterzwaag de leiding weer heeft en dat de prijs f 28,— of f 25,— naar keuze — bedraagt.

Vrijwel zeker is het, dat voor deze bijeenkomst de periode van (Maandag) 12 tot (Zaterdag) 17 September gekozen wordt.

Men kan zich nu reeds aanmelden bij „De Ark”, Nunspeet.